

REFERAT Kommunalutvalget d. 05-03-2024

Mødedato Tirsdag d. 05. marts 2024 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	7
Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 13.02.24.....	9
Vurdering av kommunens eierposisjoner.....	11
Salg av MS Maarten AS og avvikling av Torvmoen AS.....	21
Tall Ships Races 2025 - status i prosjektet.....	25
Oppfølging av verbalvedtak - økonomiplan 2024-2027.....	38

PROTOKOLL KOMMUNALUTVALGET

Dato: 05.03.2024
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 13/24 - 17/24
Møtets varighet: Kl. 09.00 til 11.05
Møteleder: Ordfører Mathias Bernander

Til stede:

Mathias Bernander (H)
Norunn Tveiten Benestad (H)
Amalie Gunnufsen (H)
Atle Aasen (KRF) for
Sigrun Sæther (KRF)
Stian Storbukås (FRP)
Kenneth Mørk (AP)
Jannike Arnesen (AP)
Kasper Bekkeli Espeland (Rødt)

Forfall:

Charlotte Beckmann Finnestad (KRF)

Til stede fra administrasjonen:

Økonomidirektør Terje Fjellvang fung. kommunedirektør
Direktør for kultur og innbyggerdialog
By- og stedsutviklingsdirektøren
Direktør for samhandling og innovasjon
Kommunalsjef for eierskap
Kommunalsjef for næring, Kristiansand Business Region
Formannskapssekretæren

Dessuten møtte:

Roar Osmundsen, næringspolitisk leder, Næringsforeningen
Tina McDougall, næringspolitisk rådgiver, Næringsforeningen
Mette Gundersen, Regionleder LO Agder
Dagfinn H. Svanøe, Regionnestleder LO Agder

Kl. 09.00 – 09.30

**Status i næringslivet og Kristiansand som regionhovedstad
ved Roar Osmundsen og Tina McDougall, Næringsforeningen**

- Næringsforeningen i Kristiansandsregionen
- Om oss
- Bransjenes forventning til utvikling av ordresreserve neste 12 mnd
- Bransjenes forventet utvikling av antall ansatte neste 12 mnd
- 2. februar 2024 – et vendepunkt i Kristiansandpolitikken
- Regionhovedstad – hvordan gripe rollen?
- Hva sier posisjonens plattform?
- Agder 319 850 beboere - Kristiansandsregionen 153 190 beboere – 54%
- Attraktivitet
- Regionale satsinger
 - Havvind
 - Møtebyen
 - Destinasjonsutvikling

Deretter spørsmål og kommentarer.

Kl. 09.30 – 10.15

**Trepartssamarbeid og LO sin rolle i regionen
ved Mette Gundersen og Dagfinn H. Svanøe, LO Agder**

- Representerer 50 000 medlemmer i Agder
- 24 LO-forbund
- Gjengen i Agder
- Store prosjekter:
 - Kraftløftet
 - Vindkraft
 - Batteri
 - Industri
- NHO+LO=Partssamarbeid
- LO+NHO+myndighetene=trepartssamarbeid
- Vi må snakke om
 - forsvar og beredskap
 - lederskap
 - rekruttering, kompetanse og utdanning
 - sysselsetting i Agder
 - kraft til folk og næringsliv
 - seriøst arbeidsliv (SMSØ)
 - det grønne skiftet
 - økende forskjeller, levekår og likestilling

Deretter spørsmål og kommentarer.

Kl. 10.15 – 10.30

Næringsoppdatering ved Geir A. Haugum, næringssjef

- Næringsoppdatering
- Agder India Business Seminar
- Programmet
- Vi er nå samlokalisert
- Ordførerens frokostmøte – reiseliv/opplevelser nå på torsdag
- Bærekraftig reisemålssertifisering
- Hva er Reisemåls/destinasjonsledelse?
- Fornøybarregionen

Deretter spørsmål og kommentarer.

13/24 Kommunalutvalgssak:
Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 13.02.24
(ark.nr. 2024000067)

Kommunalutvalgets vedtak:

Kommunalutvalget godkjenner protokoll fra kommunalutvalgets møte
13.02.24.
(Enst.)

14/24 Kommunalutvalgssak:
Vurdering av kommunens eierposisjoner
(ark.nr. 2024004727)

Kommunalutvalgets vedtak:

1. Kommunalutvalget tar saken til orientering.
 2. Det utarbeides en sak om organisering av eiendomsselskapene. Det skal samtidig vurderes hvorvidt enkelteiendommer/enkeltelskaper egner seg for salg.
 3. Det utarbeides en sak hvor det vurderes om aksjeposten i KinoSør AS egner seg for salg.
 4. Det utarbeides en sak om salg av aksjer i Setesdal Bilruter LL. Saken fremmes etter emisjonen i Setesdal Bilruter LL er fullført.
- (Enst.)

15/24 Kommunalutvalgssak:
Salg av MS Maarten AS og avvikling av Torvmoen AS
(ark.nr. 2024004733)

Kommunalutvalgets vedtak:

Kommunalutvalget tar saken til orientering
(Enst.)

16/24 Kommunalutvalgssak:
Tall Ships Races 2025 - status i prosjektet
(ark.nr. 2021018700)

Kommunalutvalgets vedtak:

1. Kommunalutvalget tar saken til orientering
2. Det settes opp ny orientering/ statusgjennomgang i oktober 2024.
(Enst.)

17/24 Kommunalutvalgssak:
Oppfølging av verbalvedtak - økonomiplan 2024-2027
(ark.nr. 2023028288)

Kommunalutvalgets vedtak:

Saken tas til orientering
(Enst.)

Informasjon:

Ordfører Mathias Bernander, H, informerte om:

- Det vil bli kalt inn til et ekstraordinært møte i kommunalutvalget onsdag 13.03.24 i forlengelsen av formannskapetets møte. Kommunalutvalget må behandle en sak som skal til bystyret 20.03.24
- Det avholdes møte i Storbynettverket i dag, 05.03.24, om ungdomskriminalitet. Kommunedirektør Camilla B. Dunsæd og varaordfører Charlotte B. Finnestad, KRF, deltar fra Kristiansand.

Møtet hevet.

Behandling av utvalgssak

Behandling av utvalgssak

Dato 23. februar 2024
Saksnr.: 2024000067-23
Saksbehandler Anne Lise H Aabø
Godkjent av Camilla Dunsæd

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
05.03.2024

Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 13.02.24

Forslag til vedtak

[Kommunalutvalget godkjenner protokoll fra kommunalutvalgets møte 13.02.24.](#)

Vedlegg:
Protokoll fra kommunalutvalgets møte 13.02.24

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024000067
Saksbehandler Anne Lise H Aabø

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalutvalget	05.03.2024	13/24

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA KOMMUNALUTVALGETS MØTE 13.02.24

KOMMUNALUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.03.2024 SAK 13/24

Kommunalutvalgets vedtak:

Kommunalutvalget godkjenner protokoll fra kommunalutvalgets møte 13.02.24.
(Enst.)

05.03.2024

Dato 19. februar 2024
Saksnr.: 2024004727-1
Saksbehandler Tore Guttorm Knutsen
Godkjent av Terje Fjellvang
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
05.03.2024

Vurdering av kommunens eierposisjoner

Forslag til vedtak

1. Kommunalutvalget tar saken til orientering.
2. Det utarbeides en sak om organisering av eiendomsselskapene. Det skal samtidig vurderes hvorvidt enkelteiendommer/enkeltelskaper egner seg for salg.
3. Det utarbeides en sak hvor det vurderes om aksjeposten i KinoSør AS egner seg for salg.
4. Det utarbeides en sak om salg av aksjer i Setesdal Bilruter LL. Saken fremmes etter emisjonen i Setesdal Bilruter LL er fullført.

Vedlegg:
Eierberetning 2022

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Som varslet i sak 8/24 til kommunalutvalget den 13.02.2024, legger kommunedirektøren frem en sak hvor alle eierposisjoner vurderes. Det som gjøres i denne saken ikke en grundig eller endelig vurdering av hvorvidt noen av selskapene skal vurderes solgt, men saken legger føringer på hvilke selskaper det skal arbeides videre med.

Oversikt over dagens eierposisjoner

Kommunens eierposisjoner pr. 19.02.2024 er som følger:

Selskapsnavn	Eierandel	Organisasjonsform
Bredalsholmen Eiendom AS	100,00 %	Aksjeselskap
Kanalbyen Utvikling AS	100,00 %	Aksjeselskap
Kristiansand Kino Holding AS	100,00 %	Aksjeselskap
Kristiansand Næringssselskap AS	100,00 %	Aksjeselskap
M/S Maarten AS	100,00 %	Aksjeselskap
Sørlandshallen Eiendom AS	100,00 %	Aksjeselskap
Songvaar Vekst AS	100,00 %	Aksjeselskap
Avfall Sør Holding AS	87,90 %	Aksjeselskap
Varodd AS	69,53 %	Aksjeselskap
Sørnorsk Filmsenter AS	33,33 %	Aksjeselskap
Torvmoen AS	30,70 %	Aksjeselskap
Agder Kollektivtrafikk AS	20,48 %	Aksjeselskap
Å Energi AS	6,01 %	Aksjeselskap
Visit Sørlandet AS	6,80 %	Aksjeselskap
Innoventus Sør AS	3,73 %	Aksjeselskap
Setesdal Bilruter AS	0,88 %	Aksjeselskap
Rehabiliteringssenteret AiR	0,05 %	Aksjeselskap
Kristiansand Havn KF	100,00 %	Kommunalt foretak
Kristiansand Havn IKS	80,00 %	Interkommunalt selskap
Kristiansandsregionen Brann og redning IKS	78,10 %	Interkommunalt selskap
Kilden Teater og Konserthus for Sørlandet IKS	60,00 %	Interkommunalt selskap
Agder Kommunerevisjon IKS	52,50 %	Interkommunalt selskap
Arkivsenter Sør IKS	43,80 %	Interkommunalt selskap
Etablerersenteret i Agder	12,52 %	Interkommunalt selskap
Offentlig Fellesinnkjøp på Agder IKS	11,00 %	Interkommunalt selskap
Vest-Agder Museet IKS	22,00 %	Interkommunalt selskap
Vestfold og Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	8,00 %	Interkommunalt selskap
Konsesjonskraft IKS	0,06 %	Interkommunalt selskap
Midt-Agder Friluftsråd		Kommunalt oppgavefellesskap
Sandripheia Fritidspark		Kommunalt oppgavefellesskap
Midt-Agder IUA (fra 01.01.2024)		Kommunalt oppgavefellesskap
Otra interkommunale avløpsanlegg (OIA)		Interkommunalt samarbeid *
Kristiansand og Vennesla interkommunale avløpsanlegg		Interkommunalt samarbeid *
VAVA - Vannassistansen i Vest-Agder		Interkommunalt samarbeid *

- De interkommunale samarbeidene er i ferd med å bli omdannet til kommunale oppgavefellesskap

Interkommunale selskaper

Kristiansand kommune er deltager i totalt ti forskjellige interkommunale selskaper (IKS). Organisasjonsformen reguleres av lov om interkommunale selskaper og selskapene er egne rettssubjekter. Det er kun kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper som kan være deltagere, slik at private og statlige eierinteresser er utelukket.

Interkommunale selskaper kan ikke gå konkurs, men deltagerne har ubegrenset deltageransvar jfr. IKS-loven §§ 3 og 23. Dette innebærer at deltagerne hefter for selskapenes gjeld etter eierbrøk, med mindre en annen fordeling er spesifisert i selskapsavtalen.

IKS-loven gir ledelsen i selskapene noe større handlefrihet enn hva tilfellet er for aksjeselskaper, men samtidig gis deltakerkommunene mulighet til styring og kontroll utover aksjelovens bestemmelser om utøvelse av eiermakt gjennom generalforsamlinger, jfr. Ot.prp nr 53 (1997-98) pkt 6.4.

Eierandeler i IKS-er kan overdras, men dette krever samtykke fra samtlige deltagere, jfr. IKS-loven § 26. Ettersom aktuelle samarbeidspartnere antas allerede å være deltagere i selskapene, er uttreden trolig eneste realistiske måte å avslutte eierskapet. Ved uttreden skal utløsningssummen tilsvare nettoverdien av innskuddet.

De interkommunale selskapene hvor kommunen er deltager, har alle en klar funksjon. Flere utfører lovpålagte tjenester for kommunene, mens andre utfører støttetjenester eller har tydelige kulturformål. Kommunedirektøren kan ikke se at det er aktuelt hverken å selge eller å tre ut av disse selskapene. Ved kommunesammenslåingen ble det vurdert konkurranseutsetting av revisjonen, men konklusjonen ble at revisjonstjenestene beholdes i eget IKS. Kommunedirektøren vurderer den samlede kompetansen i Agder Kommunerevisjon IKS som så høy, og vurderer at det ikke er aktuelt med konkurranseutsetting nå.

Kommunedirektøren vil derfor anbefale at man ikke arbeider videre med å vurdere salg eller uttreden av disse selskapene. Når det gjelder Kristiansand Havn IKS, må dette selskapet sees i sammenheng med Kristiansand Havn KF og selskapsavtalen. Se videre omtale under Kristiansand Havn KF.

Kommunale oppgavefellesskap

Kristiansand kommune er deltager i tre kommunale oppgavefellesskap (KO). I tillegg er tre interkommunale samarbeid i prosess med å omdannes til kommunale oppgavefellesskap. Organisasjonsformen reguleres av kommunelovens kapittel 19.

Som for interkommunale selskaper har deltagerne ubegrenset økonomisk ansvar for sin eierbrøk, jfr. kommuneloven § 19-2. Det skal opprettes en samarbeidsavtale som må vedtas av deltagernes kommunestyre, og det må for hvert enkelt oppgavefellesskap tas stilling til om dette skal være et selvstendig rettssubjekt, jfr. § 19-4.

De kommunale oppgavefellesskapene er opprettet med klare formål, de bidrar til å løse oppgaver på tvers av kommunegrenser og det er ingen klare næringsinteresser i noen av disse organisasjonene.

Kommunedirektøren kan ikke se at det er aktuelt hverken å selge, dersom dette skulle være mulig, eller å tre ut av disse oppgavefellesskapene. Kommunedirektøren vil derfor anbefale at man ikke arbeider videre med å vurdere salg eller uttreden av de kommunale oppgavefellesskapene.

Aksjeselskaper

Eiendomsselskaper

Kommunen har eierinteresser i følgende eiendomsselskaper:

- Sørlandshallen eiendom 100 %
- Bredalsholmen eiendom 100 %
- Kristiansand Kino Eiendom 100 % (gjennom Kristiansand Kino Holding AS)
- Torvmoen 30,7 %

Sørlandshallen eiendom AS består av eiendommene Sørlandshallen, Sør Arena samt tomten til den tidligere Start-hallen. Selskapet har en utsatt skatteforpliktelse på 1,7 mill. kr i balansen og har i tillegg hatt negativ kontantstrøm de siste to årene.

Bredalsholmen eiendom AS har en utsatt skattefordel på rundt 3,2 mill. kr, men denne vil først kunne aktiveres i balansen når det er sannsynlighetsovervekt på at denne fordelen vil kunne utnyttes av selskapet. Det er ikke grunnlag for at selskapet skal kunne utnytte denne skattefordelen, slik driften er i dag.

Kinoeiendommen er allerede besluttet solgt, og salget av aksjeselskapet er budsjettet inn i investeringsbudsjettet i 2025. Selskapet har en jevn, positiv, kontantstrøm, og er i stand til å generere jevne utbytter over tid.

Majoritetseier i Torvmoen AS ønsker å avvikle selskapet ved at eierne fordeler verdiene i selskapet mellom seg, mens bystyret har vedtatt at Torvmoen AS skal selges. I forbindelse med avvikling av selskapet vil kommunen motta verdier/eiendommer som ikke nødvendigvis er umiddelbart likvide, og det kan derfor være hensiktsmessig å beholde disse verdiene i et separat aksjeselskap inntil eiendommene er solgt ut. Ved å velge denne løsningen vil kommunen spare dokumentavgift på eiendomsoverdragelsene. Eierskapet i Torvmoen AS vil bli behandlet i en egen sak.

Kommunedirektøren ønsker å undersøke om eiendomsselskapene er hensiktsmessig organisert og om enkelte av eiendommene egner seg for salg. I denne sammenhengen er det naturlig å se på om det er mulig å utnytte skattemessige fordeler ved å samle eiendomsselskapene under et felles holdingsselskap.

Kommunedirektøren vil legge frem en egen sak knyttet til organisering av eiendomsselskapene, og denne saken skal se på så vel muligheten for salg av eiendommer som sammenslåing/konsolidering av eiendomsselskapene.

Virkemiddelaktører mot næringslivet

Sørnorsk Filmsenter AS, Visit Sørlandet AS og Innoventus Sør AS er aksjeselskaper som på hver sin måte er opprettet for å bidra til næringsutvikling i regionen.

Sørnorsk Filmsenter AS skal bidra til faglig og kunstnerisk utvikling av filmbransjen, og selskapet forvalter tilskudd på vegne av Kulturdepartementet. Driften i selskapet dekkes av tilskudd fra eierne. Selskapet eies sammen med Agder fylkeskommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune, hvor de tre eierne alle eier 1/3 av aksjene.

Visit Sørlandet AS har som formål å være ledende innovasjonspartner for reiseliv, kultur og opplevelser i regionen. Selskapet har ikke erverv som formål, og overskudd skal benyttes til å fremme selskapets formål. Fylkeskommunen eier 53,4 % av aksjene, mens Kristiansand kommune eier 6,8 %.

Innoventus Sør AS har som forretningside å bidra til kommersialisering av nyskapende ideer som gir vekst og sysselsetting. Selskapets største eier er det statlige foretaket SIVA

med en eierandel på 46,6 %. Kristiansand kommune eier 3,73 % av aksjene. Selskapet er et «non-profit» selskap, som ikke tar aktivt eierskap i bedriftene i porteføljen. Selskapet mottar offentlige tilskudd til driften, blant annet fra Kristiansand kommune.

Etablerersenteret i Agder IKS er for øvrig også å anse som virkemiddelaktør mot næringslivet, men dette selskapet er organisert som et interkommunalt selskap.

Kommunedirektøren vurderer det dit hen at det ikke er aktuelt å selge eierandeler i noen av disse selskapene. Det er både ønskelig så vel som hensiktsmessig at kommunen engasjerer seg i selskaper som kan styrke næringsutviklingen i regionen. Enkelte av selskapene mottar driftstilskudd fra kommunen. For disse selskapene faller det naturlig at kommunen beholder sin eierposisjon så lenge det ytes tilskudd.

Kommunedirektøren anbefaler at man ikke arbeider videre med å vurdere salg av selskapene som er virkemiddelaktører mot næringslivet.

Tjenesteleverandører

Avfall Sør Holding AS/Returkraft AS

Eierskapet i Avfall Sør-konsernet utøves gjennom Avfall Sør Holding AS, hvor Kristiansand kommune eier 87,90% av aksjene. Vennesla kommune eier de resterende 12,10 %. Avfall Sør-konsernet kontrollerer igjen 49,9 % av aksjene i Returkraft.

Hoveddelen av aktiviteten i konsernet er lovpålagt renovasjonsinnhenting, og denne økonomiske aktiviteten reguleres blant annet av selvkostbestemmelsene. Selvkostvirksomheten skjer i datterselskapet Avfall Sør AS samt i Returkraft AS. Kommunedirektøren ser det som avgjørende at kommunene har kontroll over renovasjonsinnhenting, og ser det som uaktuelt å selge ut denne delen.

Eiendommene i konsernet er i hovedsak overført et eget eiendomsselskap og konsernet selv ser det som avgjørende at de har kontroll på egne eiendommer. I vedtatt eierstrategi for Avfall Sør anses arealer med tillatelser til gjenvinningsaktivitet som en kritisk ressurs. Slike arealer er viktige å sikre for fremtidig utvikling av konsernet.

I konsernet skjer det i tillegg noe regulær næringsvirksomhet, og denne aktiviteten er i tråd med den nylig vedtatte eierskapsstrategien. Omfanget av næringsvirksomheten er foreløpig beskeden, og det antas at et salg nå vil gi vesentlig lavere pris enn tilfellet vil være for næringsvirksomhet som er bedre utviklet. Kommunedirektøren ser det som viktig at konsernet har noe næringsaktivitet. Næringsaktiviteten gir synergier med resten av driften, og disse synergiene vil forsvinne ved et eventuelt salg.

Kommunedirektøren vil derfor anbefale at man ikke arbeider videre med å vurdere salg av disse selskapene.

Agder kollektivtrafikk AS

Selskapet skal tilby innbyggerne i Agder et velfungerende kollektivtilbud og skal utføre lovpålagte skyss-oppgaver på en formålstjenlig måte. Kristiansand kommune har en eierandel på 20,48 %.

Sammen med fylkeskommunen, som er majoritetseier, har kommunen inngått en aksjonæravtale. Etter aksjonæravtalen og vedtektene skal selskapet ikke ha erverv som formål. Selskapet er ikke opprettet med sikte på å gi økonomisk overskudd til eierne og det skal heller ikke utbetales utbytte til eierne. Kommunen betaler i dag driftstilskudd til selskapet, slik at selskapet skal kunne oppfylle sitt formål. I 2023 var dette tilskuddet på 4,8 mill. kr.

Kommunedirektøren vil anbefale at man ikke arbeider videre med å vurdere salg av dette selskapet.

Arbeidsmarkedsbedrifter

Etter en omfattende restrukturering av eierskapet i arbeidsmarkedsbedriftene, står kommunen igjen med eierposter i to arbeidsmarkedsbedrifter. Songvaar Vekst AS er et heleid aksjeselskap, mens Varodd AS eies sammen med andre kommuner samt fylket. Kristiansand kommunes eierandel er 69,53 %.

Det er vedtektsfestet utbytteforbud i begge selskapene og selskapene er opprettet for å kunne tilby varig tilrettelagt arbeid (VTA) og arbeidsforberedende trening (AFT) til innbyggere som har behov for dette. Staten dekker store deler av kostnadene til disse tilbudene.

Kommunedirektøren ser det som lite ønskelig å avhende aksjene i disse selskapene, og anbefaler at man ikke går videre med å vurdere salg av aksjeposter i arbeidsmarkedsbedriftene.

Setesdal Bilruter LL

Setesdal Bilruter LL har anbudskontrakter på bussruter flere steder i regionen. Vågsbygdruta AS og Bykle kommune er de største eierne, mens Kristiansand kommunens eierandel er beskjedne 0,88 %. Generalforsamlingen vedtok høsten 2023 at styret skal legge til rette for en emisjon på 50 mill. kr i løpet av to år. Aksjeposten har i dag liten strategisk verdi for kommunen, ettersom kommunen kan påvirke rutetilbudet og kollektivtrafikken gjennom eierskapet i AKT.

Ettersom selskapet planlegger en emisjon, kan det være ugunstig å avhende aksjeposten før emisjonen er gjennomført. Det er vanskelig å prissette selskapet i dag, men en emisjon vil gi en prising på selskapet.

Kommunedirektøren anbefaler at man arbeider videre med å vurdere salg av dette selskapet, men først etter at emisjonen er gjennomført. Selskapet er viktig for flere kommuner i Setesdal, og kommunedirektøren ønsker derfor ved et eventuelt salg å undersøke om det er interesse for å kjøpe aksjene fra noen av setesdals-kommunene.

Rehabiliteringssenteret AiR AS

Rehabiliteringssenteret AiR er, etter eget utsagn, landets ledende senter for arbeidsrettet rehabilitering. Senteret har base i Rauland, men driver i tillegg en klinikk i Oslo. Kristiansand kommune har kun en marginal eierandel på 0,05 %. Selskapets største aksjonær er Vinje kommune, mens resterende aksjonærer fortrinnsvis består av diverse industriselskaper. Enkelte kommuner og fylkeskommuner har mindre eierposter.

Selskapet har utbytteforbud, og alle inntekter går tilbake til selskapet. Det har de siste ti årene vært kun tre tilfeller av aksjesalg. Utbytteforbudet gir en illikvid aksje, og det er i praksis kun en interessert kjøper (Vinje kommune). Pris pr. aksje har vært svært lav sammenlignet med bokførte verdier i selskapet.

Selskapet fyller i dag ingen strategisk eller tjenestemessig funksjon for kommunen. Kommunedirektøren anbefaler likevel ikke salg av aksjene, da det er mulig å hente ut langt større verdier av selskapet dersom dette skulle bli avviklet. Administrasjonen bruker i dag tilnærmet ingen ressurser på å følge opp selskapet, samtidig er det risiko for avvikling av selskapet dersom det kommer endringer i rammebetingelsene.

Kommunedirektøren vil derfor anbefale at man ikke arbeider videre med å vurdere salg av dette selskapet.

Kristiansand Kino Holding AS og KinoSør AS

Gjennom Kristiansand Kino Holding AS eier kommunen 51 % av aksjene i KinoSør AS. Nordisk Film AS eier de resterende 49 % av aksjene og partene har regulert samarbeidet i egen aksjonæravtale. Det er tidligere vedtatt å selge eiendomsselskapet Kristiansand Kino Eiendom AS. Kommunedirektøren mener det er hensiktsmessig å samtidig vurdere om også driftsselskapet bør selges når man ikke lenger har kontroll på eiendommen.

Kommunen har hatt et godt samarbeid med Nordisk Film, og det vil være naturlig å ha dialog med Nordisk Film om et eventuelt salg. Etter aksjonæravtalen har Nordisk Film forkjøpsrett til kommunens aksjepost frem til oktober 2026 til en fastsatt indeksjustert pris.

Kommunedirektøren anbefaler at det lages en egen sak hvor det vurderes hvorvidt aksjeposten i KinoSør AS skal selges eller ikke.

Å Energi AS

Kommunen har en aksjepost på 6,0 % etter at minoritetsaksjonærer i datterselskaper er løftet opp til konsernnivå. Konsesjonsplikt etter vannfallrettighetsloven medfører at det er to aksjeklasser i selskapet. A-aksjene er forbeholdt norske offentlige aktører, mens B-aksjene er fritt omsettelige. Selskapet har dobbelt så mange A-aksjer som B-aksjer, mens kommunens aksjepost består av 71 % A-aksjer og 29 % B-aksjer.

Statkraft forpliktet seg i forbindelse med fusjonsprosessen å komme med tilbud om aksjebytte, hvor kommunene inviteres til å bytte fritt omsettelige B-aksjer mot båndlagte A-aksjer, og det vil komme en egen sak knyttet til dette tilbudet i løpet av april.

Skjerpingen av grunnrentebeskatningen har ført til redusert avkastning på egenkapitalen i selskapet og avkastningen i prosent er i dag relativt lav. Kommunen kunne således fått høyere avkastning ved alternative investeringer, og ut fra en porteføljevurdering tilsier mye at kommunen burde selge aksjene. På den annen side leverer selskapet solide nominelle utbytter, og disse har tradisjonelt vært relativt stabile over tid.

Aksjeposten til kommunen er relativt illikvid, ettersom det er begrensinger på hvem som kan eie A-aksjer. I tillegg legger foreløpig aksjonæravtaler og samarbeidsavtaler skranker på omsetning av så vel A som B-aksjer i selskapet.

Selskapet har en utbyttepolitikk, hvor 70 % av underliggende resultat deles ut til aksjonærene, mens de resterende 30 % holdes igjen til investeringer i selskapet. Med høye strømpriser har det vært svært gode resultater de siste årene, og dermed har relativt store verdier vært holdt tilbake i selskapet. Selskapet har etter fusjonen fått relativt høy egenkapital, og kommunedirektøren mener at det bør vurderes å ta ut et ekstraordinært utbytte. Alternativt bør det vurderes å øke utbytteandelen.

Kommunedirektøren anbefaler at det foreløpig ikke vurderes salg av eierandeler i selskapet.

Kristiansand Næringsselskap AS

Kristiansand Næringsselskap AS (KNAS) er et heleid aksjeselskap og det er utarbeidet en selskapsspesifikk eierstrategi for selskapet. Eierstrategien ble vedtatt av bystyret i sak 5/22, og strategien slår fast at KNAS skal være en langsiktig aktør som gjennom utvikling og drift av eiendom skal bidra til vekst og bærekraftig verdiskapning i Kristiansandsregionen.

Selskapet er involvert i en rekke utbyggingsprosjekter og selskapet er organisert i en holdingstruktur, slik at de forskjellige eiendommene er registrert som egne aksjeselskaper. I tråd med det langsiktige perspektivet i eierstrategien, anbefaler ikke kommunedirektøren på generelt grunnlag at det selges ut deler av porteføljen. KNAS er i tillegg et viktig verktøy for kommunen samt at selskapet betaler gode utbytter. Kommunedirektøren er derfor av den oppfatning at det ikke er aktuelt å selge eierposisjonen i KNAS. Kommunedirektøren vil derfor anbefale at man ikke går videre med å vurdere salg av KNAS.

Selskapet eier imidlertid 50 % av Lillesand Næringsarealer AS (LINA). Selskapet har bl.a. eierinteresser i Sørlandsparken og i Lillesand sentrum og pr. 31.12.2022 var bokført egenkapital i selskapet 127,3 mill. kr. Eierstrategien tillater investeringer i nabokommuner dersom det støtter opp under hovedformålet, men strategien er også tydelig på at selskapet skal engasjere seg mer sentralt samt vest for bykjernen. Aksjeposten i LINA kan, etter kommunedirektørens oppfatning, vurderes solgt dersom KNAS mener prisen er tilfredsstillende.

Kanalbyen Utvikling AS

Kommunen er juridisk eier av selskapet, men eierskapet utøves gjennom Kristiansand Havn KF, hvor havnestyret fungerer som generalforsamling i selskapet. Kanalbyen Utvikling AS eier 50 % av holdingselskapet Kanalbyen Partner AS sammen med JBU Kanalbyen AS.

Selskapet har sikret Kristiansand Havn KF inntekter på 140 mill. kr siden 2016, og selskapet er nå inne i siste fase av utbyggingen i Kanalbyen. Selskapet må sees i sammenheng med Kristiansand Havn KF og IKS. Se videre omtale under Kristiansand Havn KF.

MS Maarten

Bystyret vedtok i sitt budsjettvedtak 14.12.2023 å selge MS Maarten AS. Salgsprosessen behandles i egen sak.

Kristiansand Havn KF

Som et kommunalt foretak er Kristiansand Havn KF ikke bare eid av kommunen, men det er også samme juridiske person som kommunen. Det ligger store verdier i selskapet, herunder Kanalbyen AS samt store tomteområder med utviklingspotensial. I tillegg ligger det verdifulle parkeringsarealer i selskapet.

Muligheter for salg av verdier må sees i sammenheng med Kristiansand Havn IKS og selskapsavtalen. I tillegg setter havne- og farvannsloven visse skranker for handlefriheten.

Etter havne- og farvannsloven må bystyret sikre at havna har tilstrekkelig med kapital for sikre forsvarlig havnedrift. Bystyret skal også legge ambisjonsnivået for den videre havneutviklingen. For å sikre at ambisjonsnivået er forankret både hos kommunen og

havna er det hensiktsmessig at det utarbeides en eierstrategi for havna, Dette er i tråd med den overordnede eierskapsmeldingen. I forbindelse med utarbeidelse av eierstrategi er det naturlig at man samtidig evaluerer selskapsavtalen til Kristiansand Havn IKS. I tråd med selskapsavtalen skal denne evalueres etter fem år, og arbeidet bør således starte i løpet av 2024.

Kommunedirektøren anbefaler at dette arbeidet prioriteres høyt, med sikte på å ha klar en sak så tidlig som mulig i 2025.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren anbefaler at det fattes følgende vedtak:

1. Kommunalutvalget tar saken til orientering.
2. Det utarbeides en sak om organisering av eiendomsselskapene. Det skal samtidig vurderes hvorvidt enkelteiendommer/enkeltselskaper egner seg for salg.
3. Det utarbeides en sak hvor det vurderes om aksjeposten i KinoSør AS egner seg for salg.
4. Det utarbeides en sak om salg av aksjer i Setesdal Bilruter LL. Saken fremmes etter emisjonen i Setesdal Bilruter LL er fullført.

SAKS PROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024004727
Saksbehandler Tore Guttorm Knutsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalutvalget	05.03.2024	14/24

VURDERING AV KOMMUNENS EIERPOSISJONER

KOMMUNALUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.03.2024 SAK 14/24

Kommunalutvalgets vedtak:

1. Kommunalutvalget tar saken til orientering.
2. Det utarbeides en sak om organisering av eiendomsselskapene. Det skal samtidig vurderes hvorvidt enkelteiendommer/enkeltelskaper egner seg for salg.
3. Det utarbeides en sak hvor det vurderes om aksjeposten i KinoSør AS egner seg for salg.
4. Det utarbeides en sak om salg av aksjer i Setesdal Bilruter LL. Saken fremmes etter emisjonen i Setesdal Bilruter LL er fullført.
(Enst.)

05.03.2024

Dato 19. februar 2024
Saksnr.: 2024004733-1
Saksbehandler Tore Guttorm Knutsen
Godkjent av Terje Fjellvang
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
05.03.2024

Salg av MS Maarten AS og avvikling av Torvmoen AS

Forslag til vedtak

[Kommunalutvalget tar saken til orientering](#)

Sammendrag

Bystyret har i sitt budsjettvedtak 14.12.2023 lagt til grunn at aksjepostene i MS Maarten AS og Torvmoen AS avhendes i løpet av 2024. Kommunedirektøren ønsker med denne saken å orientere om prosessen videre.

Vedlegg:
Salg av MS Maarten

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I sak 94/23 om økonomiplan 2024 – 2027 vedtok bystyret 14.12.2023 et budsjett, hvor det i investeringsregnskapet for 2024 er budsjettert med inntekter fra salg av aksjeselskapene Torvmoen og MS Maarten. Kommunedirektøren ønsker å informere om prosessen videre for salg av aksjene i MS Maarten AS samt Torvmoen AS.

Torvmoen AS

Torvmoen AS eies av Repstad Eiendom (69 %) og Kristiansand kommune (31 %). Selskapet ble dannet for å drive eiendomsutvikling på Torvmoen i Søgne.

Partene har diskutert muligheten for at Repstad Eiendom kjøper ut kommunens eierandel, men dette har ikke være ønskelig fra Repstads side. Det mest nærliggende vil da være å avvikle selskapet og at verdiene fordeles forholdsmessig mellom eierne. For å lovlig oppløse og avvikle selskapet, kreves det generalforsamlingsvedtak med flertall som ved vedtektsendring, jfr. selskapets vedtekter pkt. 6 og aksjeloven §§ 16-1 og 5-8. I praksis innebærer dette at en eier, som kontrollerer mer enn 2/3 av stemmene, kan oppløse selskapet uten samtykke fra minoritetsiere.

Ettersom Repstad Eiendom AS kontrollerer mer enn 2/3 av stemmene, kan selskapet selv kontrollere hvorvidt Torvmoen AS skal avvikles. I tillegg kan majoritetsiere bestemme hvordan eiendelene fordeles eierne imellom, så lenge verdiene fordeles i henhold til eierbrøk.

Verdiene i selskapet består i hovedsak av to leiligheter, som begge er langtidsutleid. Videre er det balanseført en tomt, 35 parkeringsplasser, en aksjepost samt noe kontanter. Det hefter gjeld ved de fleste eiendelene, og det er nettoverdiene som skal fordeles eierne imellom.

Nettoverdiene i selskapet pr. 23.06.2023 var 14,793 mill. kr. der Kristiansand kommunes andel tilsvarer nettoverdier på rundt 4,5 mill. kr. Det vil imidlertid være verdiene ved oppløsningstidspunkt som vil bli lagt til grunn og selskapet har opplyst at det har kommet inn noen reklamasjoner som kan påvirke verdiene negativt.

Ingen av eiendelene i selskapet passer inn i kommunens langsiktige planer, og det er derfor ønskelig å avhende eiendelene i tråd med vedtaket i bystyret. Kommunedirektøren vurderer at leilighetene vil være enklest å realisere i markedet og en vil ha videre dialog med Repstad rundt hvordan eiendelene kan fordels.

Det er to alternative måter for kommunen å overta eiendelene. Eiendelene kan enten overskjøtes kommunen, eller så overtar kommunen dem som et utfisjonert aksjeselskap. Det første alternativet er relativt ukomplisert å gjennomføre, men betinger at det betales dokumentavgift. Dersom eiendelene overtas i et separat aksjeselskap, vil man unngå dokumentavgift, men det vil påløpe årlige kostnader til administrasjon. Sistnevnte alternativ har i tillegg den fordel at kommunen slipper å løse ut gjeld som er knyttet til eiendelene.

Kommunedirektøren ser det slik at det mest hensiktsmessige vil være å overta eiendelene i et aksjeselskap og at dette selskapet inngår i vurderingen av struktur i eiendomsselskapene, som blir lagt frem i egen sak der en også vurderer hvordan eiendelene kan selges videre.

MS Maarten AS

MS Maarten AS eies 100 % av Kristiansand kommune. Selskapet består i hovedsak av båten MS Maarten, og det er driften av denne som genererer inntektene i selskapet. Båten er fra 1984, og har gått i skjærgården i Kristiansandsområdet siden den var ny.

Inntektene i selskapet stammer fra chartervirksomhet og sightseeing, hvor tilreisende cruiseturister og næringslivet i regionen er kundegruppene.

I perioden 2012 – 2019 har selskapet levert årsresultater som i gjennomsnitt er 85 000 kr, men det er store svingninger fra år til år. Egenkapitalrentabiliteten (etter skatt) har i disse årene i gjennomsnitt vært 10,2 %. Selskapet hadde dårlige år under korona-epidemien i 2020 og 2021, men fra og med gjenåpningen i 2022 har selskapet levert meget gode resultater. Årsresultatet i 2022 var 634 000 kr, mens foreløpige tall for 2023 tyder på et årsresultat på rundt 1,1 mill. kr. Resultatet i 2023 gir en egenkapitalavkastning (etter skatt) på 65,9 %.

Selskapet er for tiden uten konkurrenter i skjærgården etter at SS Christiansand la ned driften, og det forventes dermed et godt resultat også i inneværende år.inntektsnivået lenger frem i tid er mer usikkert, blant annet på grunn av fremtidig konkurransesituasjon. Det er forhåndssolgt turer i 2024 og 2025. Turene er solgt til cruisenæringen, men de kan avlyses av kjøper inntil få dager i forveien mot et mindre gebyr.

Drift og vedlikehold av båter som MS Maarten er imidlertid kapitalkrevende. En kjøper må ikke bare påregne jevnlike vedlikeholdsutgifter og utgifter til 5-årsklassing, men det må i tillegg tas høyde for kostnader til oppgraderinger og moderniseringer.

Selskapet har en driftsavtale med Kristiansand kommune. Kommunen leier ut daglig leder (36 % stilling), og yter lønns- og regnskapstjenester. MS Maarten AS betalte i 2023 Kristiansand kommune 510 000 kr for disse tjenestene.

Selskapet selv har anslått at båten i seg selv har begrenset markedsverdi, og dette er også bekreftet av en ekstern part. Kommunedirektørens vurdering er at verdiene ligger i selve aksjeselskapet, og ikke i båten. Kommunedirektøren legger til grunn at det er selskapet som skal selges, ikke båten som sådan.

Båten har vært viktig for turistnæringen i Kristiansand, og kommunedirektøren ber om tilbakemeldinger på om det er ønskelig å legge føringer på om båten fortsatt skal bli i byen. Med de avtalene som følger med selskapet, samt det opparbeidede kundegrunnlaget i Kristiansand, vurderer kommunedirektøren det slik at en ny eier trolig vil beholde driften av båten i Kristiansand.

Selskapet er vanskelig å prise grunnet stor variasjon i inntjening samt en spesiell driftsmodell, hvor både kommunen og havna selger tjenester til selskapet. Kommunedirektøren vurderer derfor å benytte seg av en profesjonell megler i forbindelse med salg av aksjene.

Kommunedirektøren legger opp til at salget av selskapet skal godkjennes på politisk nivå.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren anbefaler at det fattes følgende vedtak:

[Kommunalutvalget tar saken til orientering](#)

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024004733
Saksbehandler Tore Guttorm Knutsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalutvalget	05.03.2024	15/24

SALG AV MS MAARTEN AS OG AVVIKLING AV TORVMOEN AS

KOMMUNALUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.03.2024 SAK 15/24

Kommunalutvalgets vedtak:

Kommunalutvalget tar saken til orientering
(Enst.)

05.03.2024

Dato 20. februar 2024
Saksnr.: 2021018700-41
Saksbehandler Marianne Osmundsen Tronstad
Godkjent av Camilla Jarlsby
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
05.03.2024

Tall Ships Races 2025 - status i prosjektet

Forslag til vedtak

1. Kommunalutvalget tar saken til orientering
2. Det settes opp ny orientering/ statusgjennomgang i oktober 2024.

Sammenheng

Tall Ships Races arrangeres hvert år, og i 2025 er Kristiansand vertshavn i perioden 30. juli – 2. august. Planleggingen er godt i gang og med denne saken ønsker kommunedirektøren å gi kommunalutvalget en samlet status/oversikt så langt.

I saken gjennomgås også status for arbeidet med det finansielle, hvordan arbeidet med prosjektet rent praktisk organiseres og hvilke avveininger som er gjort når det gjelder hva som løses in-house og hvilke tjenester kommunen søker eksterne samarbeidspartnere til. Grunntanken for prosjektet har vært at så langt det er formålstjenlig og mulig gjennomføres oppgaver in-house, da særlig nå i planleggingsfasen. Samtidig, de oppgaver kommunen ikke leverer selv inngås det samarbeids-/sponsor- eller kjøpsavtaler for. For de tjenester kommunen allerede har innkjøpsavtaler benyttes disse. For tjenester kommunen ikke har rammeavtaler for bidrar innkjøpsavdelingen til at disse avtalene inngås i tråd med lov om offentlig anskaffelser.

Både Arendal og Fredrikstad utarbeidet økonomisk ringvirkingsanalyse etter sine arrangementer. Begge ligger vedlagt saken. Som det kommer frem viser funnene i begge byene at arrangementet har bidratt til betydelig verdiskapning for byene, at lokalt næringsliv har hatt positivt utbytte av arrangementet og at innbyggere og tilreisende har hatt en fantastisk opplevelse. Kristiansand utarbeidet også tilsvarende analyse etter arrangementet i 2015 og resultatene fra den analysen samsvarer med resultatene fra både Fredrikstad og Arendal.

Vedlegg:
Sponsorpakker, oversikt
Ringvirkingsanalyse Fredrikstad 2023
Ringvirkingsanalyse Arendal 2023
Ringvirkingsanalyse Kristiansand 2015

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bystyret behandlet sak om et eventuelt nytt Tall Ships Races i Kristiansand i 2025 i møte den 19. januar 2022, sak 3/22, etter at saken var utsatt fra bystyrets møter i november og desember. Frist for å søke var 31. januar 2022. Kommunedirektøren innstilte negativt i saken. Bystyret ba kommunedirektøren be Sail Training International om utsatt søknadsfrist til 1. juni. I bystyrets møte den 23. mars, sak 47/22, ba bystyret om at innen det skulle sendes en søknad, skulle det komme på plass 3 millioner i kroner og 3 millioner i tjenester/annen finansiering. Kommunedirektøren kom tilbake til bystyret den 22. juni, sak 150/22, hvor kommunedirektøren redegjorde for status for arbeidet som var gjort siden mars. På det tidspunktet var ikke bystyrets vedtak fra marsmøtet helt innfridd. Det manglet i underkant av 600.000 i kontanter. Selv om en ikke var helt i mål i forhold med det finansielle valgte bystyret å vedta at det skulle sende søknad om å få være vertshavn i 2025. Søknaden ble deretter sendt, og den 7. september fikk kommunen tilbakemelding om at Kristiansand er en av vertshavnene i 2025.

Bystyret bevilget åtte millioner til prosjektet med en forventning om at næringslivet stiller opp med resten.

Overordnet, organisering av arbeidet

Som kjent er det tredje gangen at kommunen er vertskap for seilassen Tall Ships Races. Det er noen år siden sist. Forrige gang var 2015, og første gangen var 2010. Ved begge de forrige arrangementene var selve gjennomføringen av arrangementet lagt til aksjeselskapet TSR Kristiansand hvor kommunen eide 60% av aksjene og Næringsforeningen i Kristiansandsregionen (NIKR) de øvrige 40%. Ved begge arrangementene var NIKR en viktig samarbeidspartner for daglig leder/prosjektleder, særlig når det gjaldt finansieringen av arrangementet. Alt arbeidet knyttet til inngåelse av sponsor- og samarbeidsavtaler ble gjennomført av prosjektleder, det samme gjelder oppfølgingen av disse. Aksjeselskapet ble lagt ned før kommunesammenslåingen.

For arrangementet i 2025 er eierskapet for arrangementet lagt til kulturdirektøren. Det har vært en grunnleggende tanke å sikre eierskap i alle tjenesteområdene, samt å sikre at kompetansen blir igjen i kommunen etter gjennomføringen. Kommunedirektøren har pålagt alle tjenesteområdene å innarbeide sine tjenestebidrag til å få på plass arrangementet i sine årshjul. De oppgaver kommunen ikke kan eller har kapasitet til å gjennomføre selv, kjøpes eksternt.

Det er sendt brev til slottet med forespørsel om HKH Prinsesse Ingrid Alexandra kan tenke seg å være arrangementets høye beskytter. HKH Kronprinsesse Mette Marit var høy beskytter for arrangementene i både 2010 og 2015. Dette er svært verdsatt fra kommunens side, og vi håper virkelig at Prinsessen kan tenke seg å påta seg dette beskytterskapet.

Når det gjelder selve arrangementet i 2025 er tanken at alle som ønsker å delta skal få mulighet til å delta, også de som ikke enkelt kan gjøre dette på egenhånd. Av denne grunn arbeides det konkret med inkludering av underrepresenterte grupper, da gjerne i form av en invitasjon til et arrangement om bord på en seilskute. I arbeidet med å identifisere de underrepresenterte gruppene, og ha dialog med miljøene, deltar ansatte fra flere forskjellige avdelinger i kommunen.

Overordnet kan en si at kommunen håndterer oppgaver selv, så langt det er mulig og oppleves formålstjenlig. Utover dette inngås avtaler med private om leveranser knyttet til de aktuelle tjenestene. Mal for sponsoravtale er utarbeidet sammen med kommuneadvokatkontoret. Alle avtaler om tjenestekjøp inngås i samsvar med lov om offentlige anskaffelser. Alle sponsorkontrakter og samarbeidsavtaler følges opp av prosjektleder.

Arbeidet med prosjektet kommenteres med utgangspunkt i organisasjonskartet, men oppsummert kan en si at kommunen selv håndterer:

- Skuterekruttering og oppfølging av deltakende skuter
- Utarbeidelse av grunnlaget for kommunikasjonsplattform og kravspesifikasjon til byrå
- Kommunikasjon i forkant og under arrangementet
- Finansiering, arbeid mot næringslivet for både kontanter og varer/tjenester
- Finansiering av dekkelskap for underrepresenterte grupper (se lenger ute i saksutredningen)
- Medseilere, finansiering, rekruttering, organisering og oppfølging (her vurderes å kjøpe deler av arbeidet fra ekstern leverandør)
- Planlegge sikkerhet i samarbeid med politi og brannvesenet
- Koordinering av rigging av arrangementsområdet
- Salg av bodplasser i arrangementsområdet
- Salg av plass for food-trucks til Food Court-området
- Salg av drikke i telt i tilknytning til Food Court-området
- Booke artister til scene
- Aktivitetsområder, herunder koordinere og koble på aktuelle miljøer innen:
 - Kystkultur
 - Maritim historie
 - Aktiviteter for barn og unge

Kommunedirektørens ledergruppe har vedtatt både modell for hvordan prosjektet organiseres samt organisasjonskart. Det har vært en grunnforutsetning hele veien at kommunen eier arrangementet og at det organiseres internt i kommunen. Eierskap til prosjektet sikres med bred involvering ut fra hva de forskjellige avdelingene kan levere. Kommunen har mye faglig gode krefter i eget hus, og det har vært vurdert som viktig å bygge kunnskap i kommunen.

Samtidig som det er viktig å bygge og utvikle kunnskap internt legges det også opp til tjenestekjøp/sponsorkontrakter/samarbeidsavtaler. Eksempelvis kan dette gjelde:

- Salg av dekkelskap
- Elektrikertjenester i havna
- Oppgaver knyttet til rigging av området
- Rigging av scene
- Vurdere ekstern bistand til salgstjenester i forbindelse med sponsordialog
- Drift av restaurant ved scenen
- Sikkerhetsansvarlig for selve arrangementet (som utfyller kommunens beredskapsansvarlige)
- Grafiske design-oppdrag
- Utarbeide kommunikasjonskonsept
- Trykkeritjenester
- Ringvirkningsanalyse
- Tømming av septik og spillvann fra seilskuter

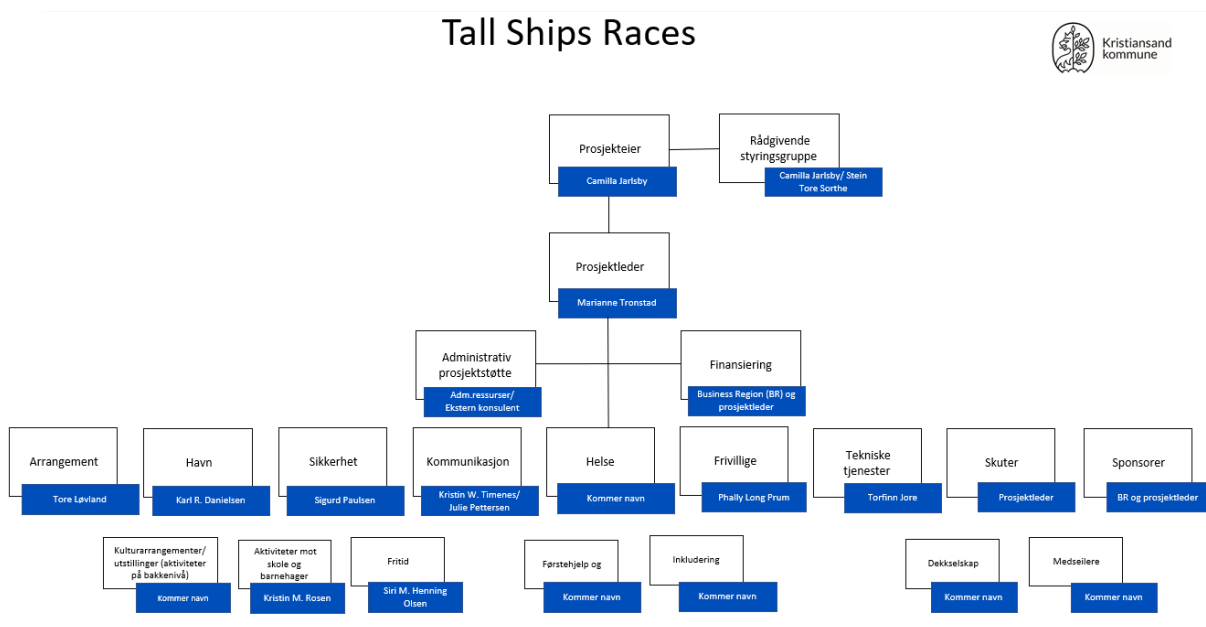
I tillegg vil kommunen samarbeide med forskjellig frivillige organisasjoner, foreninger og lag. Det kan eksempelvis være å bemanne info-Point, håndtere koordinering av dekkelskap og opplæring av frivillige. Denne opplistingen er ikke uttømmende.

I Fredrikstad ble avtaleinngåelser når det gjelder sponsoravtaler håndtert av kommunen selv. Det samme gjelder for Stavanger i 2026. I Stavanger legges det opp til at arbeidet med sponsorarbeidet legges til næringssjefen. Stavanger har tradisjon for å håndtere sponsorarbeidet i prosjektet og ikke satt dette ut til eksterne.

I Arendal var hele initiativet til å være vertsby forankret og fremmet av næringslivet overfor kommunen. Det var Arendal kommune som var kontraktspartner overfor Sail Training International, men for gjennomføringen ble det opprettet et aksjeselskap hvor Arendal By og Næringsforeningen var eiere.

I 2019 i Bergen ble gjennomføringen av arrangementet satt ut til et eventselskap. Dette selskapet tapte 3,6 millioner på seilskutefesten og gikk konkurs, men som det kommer frem av ringvirkningsanalysen var gevinsten for Bergen by likevel stor.

Prosjektet i Kristiansand er rigget slik

Denne endres etter hvert som en jobber og konkretiserer leveransene, men som det kommer frem er organisasjonen bygd opp som en prosjektorganisasjon. Kulturdirektøren har knyttet til seg et rådgivende prosjektstyre hvor strategiske problemstillinger løftes inn for drøfting. Styringsgruppen består av representanter fra følgende:

- By- og stedsutvikling
- Samhandling og Innovasjon
- Kristiansand havn.

I tillegg er det representanter fra eksterne aktører;

- Næringsforeningen i Kristiansandsregionen
- Kvadraturforeningen
- Representant fra de store aktørene i havna

Visit Sørlandet har også fått invitasjon til å bli med i dette organet, og takket ja. De vil delta i fremtidige møter i styringsgruppen.

Nærmere planer for områdene

Arrangement

Et event som Tall Ships Races er kostnadskreven, det går over flere dager og arrangementet er gratis for publikum. I løpet av arrangementet kommer det mange besøkende til byen, og det er derfor en god arena for å vise frem hva regionen har. Det kan være på scener, kulturelt og aktiviteter. Det vil bli et aktivitetsområde ved gjestehavna hvor det bygges på erfaringer fra vannsport uka 2022.

I hovedhavna, innerst mot krysset Havnegata/Sjølystveien settes det opp en scene. Dette er en tjeneste kommunen kjøper og rigging håndteres i all hovedsak av eksterne. Utover de profesjonelle som har ansvaret for denne riggingen kan det hende at det vil være behov for noe frivillig arbeidskraft til dette arbeidet. Disse vi i så fall rekrutteres etter bestilling fra sceneriggansvarlige, slik at kommunen kan stille med frivillige som har den rette kompetansen. Scenerigging er en fysisk krevende oppgave.

Når det gjelder scene/scener vil disse fylles med lokale artister/aktører. Regionen har mye å by på, og dette er en god mulighet for å vise dette frem. Fullriggeren Sørlandets Shantykor planlegger en shantifestival under arrangementsdagene, slik de også hadde i 2015. Det vektlegges også å vise frem byens maritime historie, og i den forbindelse knytte til oss de aktuelle miljøer. Eksempelvis er både Vest-Agder museet, Bredalsholmen og Arkivet som aktuelle aktører.

I avtalen med Sail Training International er kommunen forpliktet til å arrangere selskapene Crew Party og Captain's Dinner. Når det gjelder Captain's Dinner inviteres kapteiner på alle seilskutene, sammen med sponsorer og andre spesielt inviterte, til en middag. Dette arrangementet vil gjennomføres på festivalhotellet, som er Caledonien Hotel.

Om bord på seilskutene er det mange medseilere, og for disse skal det arrangeres en fest. I 2010 hadde vi dette i Bendiks bukta på Odderøya, i 2015 var det 2.700 ungdommer inne på Ernst hotel. Fritidsenheten har sagt ja til å ta ansvar for denne festen, og blant annet avtale om leveranse av bespisning blir lyst ut til eksterne leverandører.

Ved scenen vil det legges til rette for en restaurant og rettigheten til drift av denne settes ut til eksterne aktører.

Under arrangementet gjennomføres en Crew Parade der mannskap fra alle deltagende skip går i tog og stolt viser frem hvilket skip de seiler med. Ansvar for å legge til rette for dette ligger hos kommunens avdeling, Team-arrangement, hos teamet som arbeider med 17. Mai-arrangementet i byen. Team-arrangement har også ansvar for å koordinere/ fylle innhold på hovedscenen og ev. scene i teltet ved Food Court. De skal også selge bodplasser ved Food-Court området og stå for koordinering og salg av øvrige bodplasser i området. Etter råd fra blant annet prosjektleder i Arendal vil salg av drikkevarer ved Food-Courten gjennomføres av kommunen selv.

Havn

Kristiansand havn er en naturlig medarrangør for arrangementet. Havna bidrar med betydelig antall timer til forarbeid, planlegging og gjennomføring. Det er havna som har ansvar for å få ta imot skutene, få lagt dem trygt til kai og skaffe eventuelle lektere, dersom vi ikke har nok kai-metere til å få inn alle seilskutene. I mottaket av seilskutene er også de frivillige viktige. Ofte kommer det flere skuter omtrent samtidig, og vi trenger mange hender for å håndtere dette. Vi har med oss en sponsor som stiller med flere ribber. Disse fungerer både som «follow-me» båter og kan bidra med å dytte skuter på plass inn til kaia. Plan for skuteplassering, dersom antallet skip er stort, kan være en krevende øvelse. Det er mange hensyn å ta, først og fremst dybder til havbunnen ved kaia sett sammen med hvor dypt de aktuelle skutene går. Men det er også viktig å ha en gjennomgående tanke for hvilke skuter som bør ligge sammen, og hvilke skuter som har mest behov for god plass på land ved kaia. Noen av skipenes besetning holder gjerne oppvisninger, og da er det relevant med en strategisk plassering av disse skipene.

Det er ikke ønskelig at seilskipene skal ligge til kai med dieselaggregater i gang. Det legges derfor opp til at alle seilskutene skal ha landstrøm når de ligger til kai. Dette håndteres av havna. Skutene skal også ha vanntankene fylt, og trenger derfor vann tilgjengelig i nærheten av skipet.

I Aberdeen, som er vertshavn før oss, skal Kristiansand delta på Captain's Briefing og informere kapteinene om seilturen over til Kristiansand. Dette er det havna som har ansvaret for, sammen med prosjektleder. Tilsvarende skal havna være til stede på Captain's Briefing her i Kristiansand sammen med Esbjerg, for å orientere om utseilingen fra Kristiansand.

Havna har ansvar for å organisere Parade of Sail, dvs. utseilingen. Er vi heldige og får fint vær og riktig vind er dette en helt enestående opplevelse og et spektakulært syn. Både fra land, fra lufta og fra en småbåt i følge med skipene utover mot startpunktet.

Sikkerhet

Kommunens beredskapsansvarlig er også arrangementets beredskapsansvarlig. I løpet av våren/sommeren 2024 vil risikoanalyse gjennomgås og tiltak for oppfølging presenteres. Det arbeides med samarbeid med Kristiansand havn sin generelle sikkerhet rundt havna, supplert med ekstra vaktsikring som trengs for arrangementet. Det vil bli leid inn eksterne til det praktiske sikkerhetsansvaret under selve arrangementet.

Kommunikasjon

Under tidligere arrangementer har denne tjenesten vært en del av en sponsoravtale (redusert pris). For arrangementet i 2025 håndteres dette i all hovedsak in-house, men grafiske tjenester og bistand til å utforme kommersielt innrettet kommunikasjonskonsept, samt utvikling av nettsider kjøpes eksternt. Kommunikasjonsavdelingen utarbeider en kommunikasjonsplan med tiltak rettet mot de ulike målgruppene.

I kommunens overordnede mål for arrangementet ligger følgende målsetninger:

- Vinne prisen «Beste vertsby» for Tall Ships Races i 2025
- Finansierte 150 medseilere (disse kalles «traineer» og er ungdommer fra regionen vår som kan søke om å få være med å seile som en del av besetningen på skutene, se eget punkt om medseilere i saken)
- Kristiansand utmerker seg i Norge som festivalby
- 450 000 besøkende og 80 skuter
- Ansatte i Kristiansand kommune er stolte av arrangementet

Kanalene som tas i bruk vil tilpasses målgruppene for arrangementet og omfatter alt fra nettside til sosiale medier, annonsering, informasjonsmøter, media og fysisk materiell.

Foreløpig er det kommunens nettside som er i bruk, men det er behov for funksjonalitet utover det kommunes standardsider kan tilby. Det er derfor igangsatt et arbeid sammen med en ekstern leverandør for å få på plass en egen nettside.

Denne plattformen vil dekke grunnleggende behov for informasjonsdeling om arrangementet og programmet med ulike tilbud og aktiviteter. Videre vil den fungere som et felles digitalt nav hvor sponsorene blir synliggjort på en bedre måte enn på kommunens nettsider.

Det utarbeides markedsplan som vil innrettes med riktige grep mot de ulike målgruppene i henhold til markedsføringsmål.

Under arrangementet vil kommunikasjonstjenesten ha ansvar for pressesenter. Vi er ikke i mål med å dimensjonere dette, og vurderer å knytte til oss eksterne bidragsytere.

Helse

I arrangementsområdet vil det etableres minst ett førstehjelpstelt som har både lege og sykepleiere tilgjengelig. Kommuneoverlegen er en viktig bidragsyter for hvilke krav som stilles til kommunen som arrangør. Dette arbeidet er i startgroen, og foreløpig ikke konkretisert ennå.

Frivillige

For å få til et arrangement av denne størrelsen spiller de frivillige en viktig rolle. Det er anslått at det er behov for om lag 300 frivillige. Disse skal ikke bare rekrutteres, de skal ha opplæring og grupperes innenfor ulike oppgaver. Arbeidet med å definere de ulike

gruppene med tilhørende oppgaver er godt i gang, og Chief Liaison Offiser er rekruttert blant kommunens ansatte, fra tjenesteområdet Frivillighet. Det mangler noen gruppeansvarlige i strukturen for oppfølging av alle frivillige, men dette forventes å komme på plass innen kort tid.

Det er viktig å etablere godt samarbeid med de frivillige miljøene i regionen parallelt som det høsten 2024 vil annonseres etter frivillige blant regionens innbyggere. Opplæring av de frivillige vil foregå vårhalvåret 2025.

Chief Liaison Offiser og prosjektleder vil være til stede på Frivilligbørsen både i 2024 og 2025, samt Frivilligfestivalen i september 2024. Samarbeidet med frivillige organisasjoner, foreninger og lag vil kunne bidra til å styrke og synliggjøre frivillig sektor i regionen.

Under arrangementet vil de frivillige få base i havna. Havneaktørene er viktige samarbeidspartnere, både for å gjøre ISPS-områdene tilgjengelig, flytte på containere, og for å delta i den praktiske riggingen. Det er også av disse aktørene at kommunen får disponere lagerbygg som kan benyttes om base for de frivillige.

Tekniske tjenester

By- og stedsutvikling har, sammen med avdelingen Team-arrangement, en viktig rolle i å både koordinere og å få på plass eventområdet. Teknisk avdeling har en ressurs som har kompetanse på å ta ansvar for riggplan og sørge for å koordinere alle oppgavene som skal gjøres. Det er viktig å ha en samlet oversikt/ riggeplan som inkluderer både de oppgavene kommunen selv tar ansvar for og de som leveres av eksterne aktører. Det er mange elementer som skal på plass ved opp- og nedrigg og enkelte tjenester vil det inngås samarbeidsavtaler med eksterne for. Eksempelvis kan nevnes montering av telt (både til boder og salgstelt), rigging av scene og prosjektering og gjennomføring av elektrikerarbeid.

Kommunen vil håndtere oppgaver knyttet til rørlegger, tømme septik og annet fra aktiviteter på land, søppeltømming i området, feiing av området (og ekstra oppe i byen) samt være til stede i arrangementsområdet med vannvogna. Kommunens skjærgårdstjeneste er også tenkt å benytte, og dersom behov for flytebrygger til noen av aktivitetene under arrangementet kan kommunen selv ordne det (ikke lektere til å fortøye skip til, dette håndteres av havna).

Det legges opp til å stenge Havnegata fra pir 6/ Rådhusgata og bort til Sjølystveien. Utover dette kan det tenkes noen reguleringer, men dette må vi komme tilbake til. Teknisk avdeling sørger for å utarbeide skiltplan og søke om godkjenning.

Skuter

Det er en tidkrevende oppgave å rekruttere seilskuter. Hvert anløp fra et seilskip må rekrutteres. I denne forbindelse deler vi gjerne mellom kommersielle skip og militære fartøy. De kommersielle skipene er mer avhengig av å tjene penger under oppholdet, da i form av medseilere og dekkelskap under oppholdet. Enkelte av de militære seilskutene har også anledning til å ha dekkelskap, men i all hovedsak foregår tilnærmingen til militære seilskuter på en annen måte.

Et godt arrangement er enklere å få til når en har en seilflåte med god variasjon i type seilskip, størrelse og nasjonalitet. Seilskutene deles i fire kategorier:

Klasse A: Tradisjonelle seilskuter slik som blant annet Sørlandet. Disse skipene er minimum 40 meter lange og kan ha forskjellige typer master/rigg. Norge har tre skip i denne kategorien, fullriggeren Sørlandet, fullriggeren Christian Radich fra Oslo og den tremastede barken Statsraad Lehmkühl fra Bergen.

Klasse B: Dette er også seilskuter med tradisjonelle rigger, men disse skipene er mindre enn 40 meter, og har en vannlinjelengde (lengden på punktet hvor fartøyet ligger i

vannet) på minst 9,14 meter. Norge har om lag 15 aktive seilskuter i denne kategorien, den eldste av dem er skipet Loyal, som er en ombygget fiskeskøyte fra 1877. Denne har en rigg som heter Gaff Ketch og har hjemmehavn på Vestlandet.

Klasse C: Dette er fartøyer med mer moderne rigger, de har en lengde på mindre enn 40 meter og har en vannlinjelengde på minst 9,14 meter, uten spinnaker-lignende seil.

Klasse D: Dette er samme typen skuter som klasse C, men disse bærer spinnaker-lignende seil.

Når det gjelder rekruttering av skip samarbeides det godt mellom de fem vertshavnene i 2025 med jevnlig teams-møter, hvor vi hjelper hverandre med både kontaktpunkter og samordner henvendelser til skipene.

Sail Training International arrangerer hvert år, i november, en konferanse hvor både vertshavner og representanter fra seilskipene deltar, i tillegg til representanter fra skipene og administrasjonen. Disse konferansene er viktige og det prioriteres å være til stede.

Sommeren 2023 var Kristiansand til stede både i Fredrikstad og Arendal. Da ble det banket på skipsdører, med invitasjon til å delta i Kristiansand i 2025. Sommeren 2024 vil det bli sendt en delegasjon til Turku. Denne vertshavnen er valgt siden Sail Training International har lagt «host port seminar» til denne vertsbyen. Her treffes vertsbyer både for avholdte arrangementer og fremtidige. Det er en god arena for erfaringsutveksling mellom landene og en gjør seg nyttige erfaringer ved å oppleve hvordan andre rigger sitt event.

1. Militære seilskuter

For å rekruttere seilskip som er militære har en gjerne dialog med både ambassade (og ev. konsuler), selve skipet og ev. styrende organer på land. Ordfører har sendt invitasjonsbrev til alle ambassader for land som har et aktuelt skip. Parallelt er det gått epost til skipene. I ett tilfelle er det også bedt om bistand fra utenriksdepartementet om å videresende vår invitasjon til det aktuelle landets utenriksdepartement.

Det er også gjennomført en samling for ambassadører stasjonert i Oslo, i august 2023, hvor Sørlandet tok med ambassadørene ut på seiltur på Oslofjorden. Det ble opprettet gode kontakter med ambassadørene som deltok. Ambassadørene gjør en viktig jobb inn mot de aktuelle landene.

Det vil også i løpet av våren 2024 inviteres til samling i Kristiansand for konsuler for de aktuelle landene. Disse er også viktige samarbeidspartnere for å nå de aktuelle skipene.

2. Kommersielle seilskip

Det er sendt ut invitasjon til alle A og B skutene, med invitasjon til å komme til Kristiansand i 2025.

For de kommersielle skipene er det viktig å sikre inntekt mens de er her, og de er derfor opptatt av både medseilere og aktivitet om bord på skuta. Det skaper en god dynamikk i arrangementet om en har et par skip som kan benyttes til day-sailing, dvs. ta med grupper ut på seiltur under arrangementet. Det er også mulig, gitt at skuta har plass, å ha gjester om bord på innseilingen til Kristiansand.

3. Medseilere

En medseiler er ungdom mellom 15-25 år som deltar som en del av mannskapet om bord på seilskutene. I kontrakten med Sail Training International ligger en forutsetning om at Kristiansand rekrutterer, finansierer og organiserer minst 100 medseilere. Vi har likevel et ønske om å klare å finansiere og sende 150 medseilere. Endelig antall vil avhenge av finansieringen, og ambisjonen er å sende flest mulig unge som medseilere i 2025.

Ungdommene rekrutteres fra hele regionen, det vil etter hvert åpnes for at ungdom i denne aldersgruppen kan søke om å få delta som medseiler. Det legges opp til at

ungdommene må betale en egenandel, men i all hovedsak skal kommunen sørge for at medseileropplevelsen finansieres av andre. I løpet av våren vil kommunedirektøren i alle Agder-kommunene få en henvendelse hvor de utfordres til å både finansiere tre medseilere og å finne tre aktuelle ungdommer fra sin kommune.

Kristiansand vil i all hovedsak sende medseilere på konkurranseetappen som går mellom Kristiansand og Esbjerg. Det vurderes nå om tjenesten med å sørge for opplæring/informasjon om hva det er å være medseiler, plassere ungdommene på ulike skip, samt ha mentorer med ombord på de ulike skutene, skal settes ut til eksterne eller om kommunen skal organisere dette selv.

4. Dekkselskap

I kontrakten med Sail Training International har kommunen forpliktet seg til 70 dekkelskaper. Et dekkelskap kan være alt fra eksempelvis en vielse, en gudstjeneste, en bursdagsfest, til et arrangement for en bedrifts ansatte eller kunder, eller andre definerte grupper. Som nevnt innledningsvis jobbes det for et inkluderende arrangement hvor alle skal ha mulighet for å delta. Det jobbes derfor for at ca. 30 selskaper er for kategorien underrepresenterte grupper. Øvrige selskap, med unntak av type gudstjenester og velser, selges til firmaer og/eller private personer som ønsker selskap om bord en skute.

Finansiering

Business Region som kommunens næringsavdeling er den delen av kommunen som har tettest og best kjennskap til næringslivet. Denne avdelingen eksisterte ikke i sin nåværende form hverken i 2010 eller 2015.

Business Region har vært svært sentrale ved utarbeidelsen av kommunikasjonsplattformen og grunnlaget for det kommersielle kommunikasjonskonseptet. Dette arbeidet er helt i avslutningen og organisasjonen er klar for å starte arbeidet med næringslivsdialog med tanke på å innhente resterende sponsormidler og tjenester.

Arbeidet med å definere/rendyrke sponsorpakkene er på plass. Sponsorkategoriene er delt inn i Generalsponsor, Gullsponsor (hovedsponsor), Sølvsponsor og Bronsesponsor. Per i dag har vi 19 sponsorer, hvorav 6 stk. er gullsponsorer (størrelsesorden 4-600.000), 8 sølv sponsorer (størrelsesorden 2-400.000) og 5 bronsesponsorer (størrelsesorden 50-200.000).

Det legges opp til et intensivt vårhalvår. Business Region arbeider for sponsorer hvor bidraget er i kontanter. Prosjektleder holder i arbeidet knyttet til mulige sponsorer når det gjelder varer og tjenester. På denne måten sikres det å unngå dobbeltarbeid. Prosjektleder deltar også i arbeidet Business Region har tatt ansvar for.

Kulturdirektørens rådgivende styringsgruppe er tett koblet på i arbeidet som foregår dette halvåret. Det er også viktig for prosjektet at de folkevalgte er koplet på.

Det er igangsatt arbeidet med å gå i dialog med private aktører, da særlig med tanke på å selge dekkelskapene som er av kommersiell art. I Fredrikstad var det Visit Fredrikstad og Hvaler som håndterte salg av dekkelskaper.

Juridisk grunnlag

Det er Kristiansand kommune som er avtalepartner med Sail Training International. Kontrakten med Sail Training International bygger på engelsk lovverk.

Kommuneadvokatkontoret har vært konsultert ved inngåelse, men all den tid kommuneadvokaten praktiserer lite etter dette lovverket har vi søkt bistand utenfor kommunen. Fredrikstad kommune organiserte en gjennomgang av avtalen av eksterne krefter. Kristiansand fikk gjenbruke det arbeidet som ble foretatt der.

Når det gjelder inngåelser av sponsoravtaler har kommuneadvokaten bidratt i utformingen av kontraktene. I tillegg var kommuneadvokaten en god sparringspartner i arbeidet som ble gjort våren 2022, før søknaden ble sendt.

Lov om offentlige anskaffelser kommer til anvendelse når det gjelder kjøp av både varer og tjenester. Etter at kommunen ble tildelt arrangementet, og det ble aktuelt å få på plass avtaler hvor kostnadselementet er for stort til direkte avtaler, har kommunens innkjøpstjeneste stilt med nødvendige ressurser.

Økonomiske konsekvenser

Kostnadsrammen for arrangementene i både 2010 og 2015 lå i underkant av 25 millioner. I dette tallet er alle utgifter tatt med, med unntak av innsatsen til de frivillige. Bystyret har for arrangementet i 2025 vedtatt samme bevilgning som for arrangementet i 2015. For arrangementet i 2015 bevilget Fylkeskommunen 500.000 kroner i kontantstøtte.

For arrangementet i 2025 har Fylkeskommunen bevilget 2 millioner kroner. Videre har Sparebanken Sør gitt 500.000 fra bankens gavefond, banken omtales derfor som hovedsponsor. Utover dette har privat næringsliv foreløpig bidratt med 1.9 millioner i kontanter (i tillegg til midlene fra Sparebanken Sør). Når det gjelder varer og tjenester har vi foreløpig avtaler tilsvarende 3.100.000 kroner. Kristiansand havn har bevilget arbeidstid i verdi inntil 2,5 millioner. Kristiansand gjestehavn stiller med delprosjektledelse for aktiviteter i området rundt gjestehavna.

Foreløpig budsjett viser en underbudsjettering på ca. 10 millioner. I dette beløpet ligger flere elementer hvor det jobbes med å få på plass sponsorer. Enkelte utgiftsposter kan hende er noe høyt budsjettet. En del av utgiftspostene i budsjettet er vanskelige å beregne, og videre ikke mulig å ta bort. Dette gjelder blant annet tjenester fra politiet, sikkerhetsansvarlig og strøm til seilskutene. Men omfanget er vanskelig å beregne på det nåværende tidspunktet. Kontingent for å være vertsby medfører en avgift til Sail Training International på 159.000£.

Enkelte tjenester som kommunens avdelinger gjør som igjen medfører en faktura fra eksterne, dekkes av prosjektet.

Både Arendal og Fredrikstad utarbeidet økonomisk ringvirkningsanalyse etter sine arrangementer. Begge ligger vedlagt saken. Som det kommer frem viser funnene i begge byene at arrangementet har bidratt til betydelig verdiskapning for byene, at lokalt næringsliv har hatt positivt utbytte av arrangementet og at innbyggere og tilreisende har hatt en fantastisk opplevelse. Det ble også utarbeidet ringvirkningsanalyse etter arrangementet i Kristiansand i 2015, den viser samme funn som for Arendal og Fredrikstad. Denne analysen ligger også ved saken.

Uttalelse fra rådene

Ikke opprettet dialog på det nåværende tidspunkt, men dette kommer på plass på et senere tidspunkt. Blant annet med tanke på plassering av skuter, tilgjengelighet i området med videre.

Ungdommens bystyre og Studentutvalget vil også kobles på arbeidet i løpet av våren 2024. Det vil være naturlig å be om bistand til både å engasjere til aktiviteter, arrangementer og rekruttering av medseilere.

Barn og unges interesser

Tall Ships Races bygger på en grunntanke om seiltrening for ungdom, samt det å bygge vennskap, forbrødring på tvers av landegrenser, religion, politikk og sosial status. For at skipene kan delta i seilassen må minimum 50% av skipets besetning være i aldersgruppen 15 – 25 år. Dette understreker hvor viktig ungdommen er for Sail Training International og seilassen Tall Ships Races. Selv om arrangementet i byen er for alle, fra små barn til de aller eldste, er det ungdommen som er særskilt i fokus for seilskutene.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Som det kommer frem i saken så arbeides det konkret med å inkludere alle grupper innbyggere i regionen, det legges opp til et bredt samarbeid med frivillige organisasjoner, foreninger og lag og det samarbeides tett internt i kommunen for å sikre god dialog med innbyggerne generelt.

Klima- og miljøkonsekvenser

Det utarbeides en egen miljø- og klimastrategi som også inkluderer strategi for matvalg. Arrangementet sertifiseres etter krav til miljøfyrtårn. I tillegg skal alle seilskutene, så langt det er mulig, kobles til landstrøm mens de ligger til kai. I området skal det legges til rette for at publikum enkelt kan kildesortere eget søppel. Aktører i området skal dokumentere egen miljøprofil. Det jobbes for økt kollektivtransporttilbud under arrangementet, i tillegg til søkelys på bruk av sykkel frem for egen bil.

Så langt det er mulig skal det av ansvarlige for arrangementet benyttes helelektriske fremkomstmidler eller sykler, både i riggeperioden og under arrangementet.

Kommunens vannvogn vil være til stede, det skal være enkelt for publikum å få tilgang til friskt vann under arrangementet. Det jobbes også for å få til aktiviteter rundt gjestehavna som har tema miljø, både over og under vann.

HMS/folkehelse og bærekraft

Arrangementet gjennomføres som en del av kommunens drift, som et prosjekt i kommunen. Bærekraftsmålene er viktig for kommunen så vel som for våre samarbeidspartnere.

Arrangementet skal være for alle, og det koster ingenting å delta. Arrangementsområdet har åpent fra kl. 11.00 om formiddag til kl. 23.00 på kvelden. Likevel vet vi at enkelte grupper ikke deltar i arrangementet på egenhånd. Inkludering av underrepresenterte grupper er derfor viktig av flere årsaker. Kommunen har et særskilt ansvar for og ønske om å tilgjengeliggjøre og å legge til rette for inkludering i tråd med bærekraftsmålene. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som jobber med å definere hvilke grupper som er aktuelle. Arbeidsgruppen skal også koble på aktuelle miljøer og videre delegere ansvar for den praktiske oppfølgingen.

Det planlegges også for å sette opp en sending som viser innseilingen minutt for minutt. Dersom vi får dette til vil hvem som helst kunne følge sendingen via kommunens nettside. Vi undersøker også mulighet for å strømme direkte til en storskjerm i arrangementsområdet. Dette er noen av tiltakene en arbeider med for å lage et så inkluderende arrangement som mulig.

Konsekvenser

Når det gjelder konsekvenser vil det gjennomføres ROS analyse i løpet av våren 2024. I planleggingsfasen er risikoer særlig knyttet til manglende finansiering, manglende ressurser og usikkerhet knyttet til deltakende skuter (det åpner for påmelding i september 2024). Det vil før sommeren 2024 gjøres opp status i forhold til finansieringen og arrangementets omfang tilpasses. I ytterste konsekvens kan det være vi ikke har anledning til å ha en stor scene, storskjerm i området eller færre kostnadsdrivende aktiviteter. De ulike scenariene vil komme frem i ROS analysen sammen med mulige tiltak.

Vurdering og forslag til vedtak

Kommunedirektøren er bekymret for den økonomiske situasjonen, men er optimistisk med tanke på arbeidet som Business Region nå iverksetter sammen med prosjektleder. Når det gjelder organiseringen av arbeidet er det hele tiden en avveining om oppgaver løses internt eller om det kobles på eksterne aktører. En god miks mellom kommunen og private aktører oppfattes som en god måte å organisere arbeidet på.

Kommunedirektøren anbefaler Kommunalutvalget om å ta saken til foreløpig orientering, og at det settes opp ny orientering/ gjennomgang av status i oktober slik at eventuelle justeringer kan gjøres for å tilpasse arrangementet kan foretas i forbindelse med økonomiplanarbeidet.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2021018700
Saksbehandler Marianne Osmundsen Tronstad

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalutvalget	05.03.2024	16/24

TALL SHIPS RACES 2025 - STATUS I PROSJEKTET

KOMMUNALUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.03.2024 SAK 16/24

Kommunalutvalgets vedtak:

1. Kommunalutvalget tar saken til orientering
2. Det settes opp ny orientering/ statusgjennomgang i oktober 2024.
(Enst.)

05.03.2024

Dato 1. februar 2024
Saksnr.: 2023028288-6
Saksbehandler Tone Iglebæk
Godkjent av Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Kommunalutvalget
Areal- og miljøutvalget

Møtedato
05.03.2024
14.03.2024

Oppfølging av verbalvedtak - økonomiplan 2024-2027

Forslag til vedtak

[Saken tas til orientering](#)

Camilla Dunsæd
Kommunedirektør

Ragnar Evensen
Byutviklingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg: Ingen

Saksutredning

Bakgrunn for saken

By- og stedsutvikling har fått ansvar for å svare ut 9 av verbalforslagene som bystyret vedtok i forbindelse med økonomiplan 2024-2027. Denne saken fremmes for å orientere om hvem som har ansvar for å følge opp sakene som by- og stedsutvikling har fått ansvar for, hvilke politisk utvalg saken fremmes for og frister.

By- og stedsutviklings ansvarsområder hører hjemme både i Areal- og miljøutvalget og Kommunalutvalget. Saken fremmes derfor i begge utvalgene.

Oppdrag	Beskrivelse	Utvalg	Ansvarlig kommunalsjef	Frist
2024-21 Sak om anleggsbiler og ansatte i bilverksted	Bystyret ber administrasjonen legge frem en sak med antall anleggs-/gravemaskiner, person- og varebiler i kommunen, herunder antall ansatte i kommunens bilverksted. Årlig kostnad for kjøp og drift av kommunens anleggs-/gravemaskiner, samt kjøp og drift av vare- og personbiler ses på. Mulighet for bildeling utredes nærmere tidlig i 2024.	Areal- og miljøutvalget	Ingeniørvesenet	April 2024
2024-22 System for brukte møbler og inventar	Bystyret ber administrasjonen legge frem en sak med oversikt over system for brukte møbler og inventar i kommunen. Med system menes både digital oversikt og rom for oppbevaring.	Areal- og miljøutvalget	Klima- og arealutvikling	Juni 2024
2024-23 Plan for treplanting	Bystyret ber om at det utarbeides en plan for treplanting langs gater og veier i Kristiansand.	Areal- og miljøutvalget	Parkvesenet	Høsten 2024
2024-24 Tilrettelegging for Geitmyra matkultursenter og opplevelsesshage	Bystyret ber administrasjonen om å tilrettelegge for at Geitmyra Matkultursenter får åpnet opplevelsesshage i løpet av våren 2024. Det legges frem sak til politisk behandling innen utgang av første kvartal som synliggjør kostnader for utleie av areal for kommunen.	Kommunalutvalget	Parkvesenet	1 kvartal 2024
2024-25 Tilrettelegging for midlertidig næring på CB-tomta	Bystyret ber administrasjonen om å tilrettelegge for midlertidig næring i form av lokalmat, kultur- og uteliv på CB-tomta i perioden frem til endelig regulering. Det skal være aktivitet fra senest sommeren 2024. Administrasjonen kommer tilbake med en sak for nødvendig oppgraderinger av eksisterende bygningsmasse for midlertidige formål.	Kommunalutvalget, areal- og miljøutvalget og formannskapet	Plan og bygg	Mars og april 2024
2024-26 Sak om bruk av naturregnskap- og budsjett	Bystyret ber administrasjonen om å legge frem en sak om å ta i bruk naturregnskap og -budsjett som styringsverktøy i Kristiansand kommune.	Areal- og miljøutvalget	Klima og arealutvikling	Juni 2024
2024-27 Oversikt over dyrka mark	Med bakgrunn i Riksrevisorens bekymring over jord som ikke drives og jord som må dreneres ber bystyret administrasjonen utarbeide en oversikt over all dyrka mark som kommunen eier, og standen på den.	Areal- og miljøutvalget	Parkvesenet	Før sommeren 2024

Oppdrag	Beskrivelse	Utvalg	Ansvarlig kommunalsjef	Frist
2024-28 Arbeid med urbant landbruk	Bystyret ber om at arbeidet med urbant landbruk, herunder arbeidet for å få et nasjonalt kompetansesenter til Kristiansand, gis høy prioritet.	Areal- og miljøutvalget	Parkvesenet	2025
2024-29 Sak om BySvipp-ordning	Bystyret ber om en sak som vurderer å utvikle en By-Svipp-ordning med elektriske minibusser (en ny generasjon city train), som kan betjene sentrum inkludert Odderøya. Tanken med BySvipp er å ivareta mobilitetsbehovet til kulturskolen og andre kulturopplevelser, øke fremkommeligheten, og avdemppe parkeringen i sentrale strøk. (Forslag fremmet av AP/SV/MDG/Rødt/PS).	Areal- og miljøutvalget	Klima og arealutvikling	Juni 2024

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2023028288
Saksbehandler Tone Iglebæk

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalutvalget	05.03.2024	17/24
2 Areal- og miljøutvalget	14.03.2024	55/24

OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK - ØKONOMIPLAN 2024-2027

KOMMUNALUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.03.2024 SAK 17/24

Kommunalutvalgets vedtak:

Saken tas til orientering
(Enst.)

05.03.2024